SVOBODA — СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

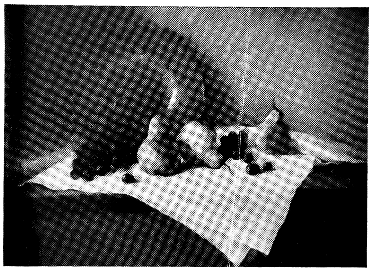
VOL. XCIX. No. 219. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, NOVEMBER 18, 1992. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 18-го ЛИСТОПАДА 1992. Ч. 219. РІК XCIX.

Відбудеться Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ

З канцелярії СКВУ повідомляють, що в днях 21—22-го листопада ц. р. відбудеться в приміщеннях Канадсько-Української Мистецької Фундації, 2118А Bloor Street West, Торонто (початок субота 9.00 ранку), Пленарна Сесія Секретаріяту СКВУ. Ця важлива сесія відбувається рік перед скликанням 6-го Конґресу й тому обговорюватиме різні пропозиції в справі відношення СКВУ до України, який наступний конгрес мав би схвалити.

У Пленарній Сесії активну участь беруть усі члени Секретаріяту з правом голосу. Одночасно запрошується представників крайових організацій як гостей, які можуть брати участь у дискусіях, але без права голосувати.

Х. Головчак-Дебарі здобуває видатне місце у мистецькому світі

Пастеля Х. Головчак-Дебарі — „Золоті грушки".

Шорт Гиллс, Н. Дж. — Христина Головчак-Дебарі — молода, сповнена вітальности, малярка — поза якою уже безліч картин, виконуваних графікою і пастеллю, та ряд нагород від престижних американських мистецьких товариств, здебільшого яких вона є членом. Картини її сьогодні розповсюджені по різних містах і містечках Америки і Канади. Коли читати про неї рецензії, то звичайно мистецькі критики її признають багатогранну і пілдну працьовитість та її відданість мистецтву.

Від 13-го вересня до 4-го жовтня ц. р. у галерії Крайового мистецького клюбу, при вул. Ґремерсі в Ню Йорку, відбулася виставка мистців-пастелістів Америки. Х. Головчак-Дебарі, як член цього товариства, взяла в ній участь, здобуваючи нагоду за одне із її широких полотен-пастелю п. н. „Город ірисів". Цю картину зараз закупила родина мільйонера Доналда Трампа до своєї колекції. Знову ж від 5-го до 31-го жовтня наша малярка взяла участь у виставці жінок-малярок Кетрін Лорілард, мистецького клюбу Болф, у Ню Йорку, виставляючи пастелю — „Золоті грушки".

Тепер, від 1-го листопада до 13-го грудня, проходить виставка у Пейпер Міл Плейгавз Рене Форсанер галерії у Милбурні, Н. Дж., де поміж іншими картинами, Христина виставляє пастелю — „Білі маки".

Від 16-го грудня до 7-го лютого відбуватиметься виставка „Кавнтрі Артіст", на яку прийнято п'ять картин Х. Головчак-Дебарі. Здебільшого — це її пейзажі з тематикою Гантерських гір. Усі згадані картини Христина виконувала технікою пастелі, утривалюючи її фіксативою. Із її натюрмортів чи пейзажів, іноді виконуваних у притемнених барвах, вилонюється, пульсує життям світло.

У ціх днях до Х. Головчак-Дебарі надійшло запрошення, щоб вона включилася у члени особливо престижної організації у малярському світі Америки — Крайового товариства жінок-мистців. Це відома американська колегія, яка влаштовує виставки у ЗСА і поза її межами в інших країнах світу. Навесні, в наступному році, Христина візьме участь у виставці цього товариства.

ВІДБУЛАСЯ ЗУСТРІЧ В. ЧОРНОВОЛА З Г. УДОВЕНКОМ

Київ. (УНІАР) — У Секретеріяті Народного Руху України відбулася зустріч лідера Руху, народного депутата України Вячеслава Чорновола з амбасадором України до Польщі Геннадієм Удовенком. Обговорювалися питання зовнішньо політичної діяльности України, уточнювалися ставлення до них з боку найвпливовішої в республіці опозиційної організації — Руху. Співрозмовники, зокрема, погодилися з тим, що кадрова політика у зовнішньополітичному відомстві України не відповідає тим завданням і вимогам, які стоять нині перед дипломатією незалежної України. На провідні посади до закордонних представництв злюдей добирається не за фаховими якостями, а за критерієм наближености та відданости Президентові Леонідові Кравчукові. Чорновіл та Удовенко висловилися за проведення Україною більш активної і жорсткої політики у стосунках з Росією, насамперед. У питаннях розподілу закордонного майна та активів колишнього СССР, йдеться зокрема, про поділ приміщень посольств, консульств, торговельних представництв та інші. На думку учасників зустрічі, Україна має домогтися від Росії сплатити до нашого бюджету валютні відрахування від торгівлі зброєю, а одержані за продаж, гроші Москва до сьогодні забирає у власну кишеню. Більшість частин експортованих Росією озброєнь виробляється на підприємствах України.

Реформують українську економіку

Київ. (УНІАР) — Тут у четвер, 5-го листопада перший віцепрем'єр-міністер України Ігор Юхновський провів першу прес-конференцію для українських і закордонних журналістів. Її тема — Перебудова структури виробництва в Україні: основний зміст — „Шлях України до ринкової економіки". „Новий голова Кабінету Міністрів знає як вивести економіку України з кризового становища — заявив І. Юхновський подаючи розробку стратегічного пляну реформування української економіки. Процес виходу з кризи матиме кілька стадій і займе тривалий час". Найважливішим завданням перший віцепрем'єр вважає стабілізацію фінансової системи встановлення паритетного (принципу рівності) курсу американського доляра до вартості товарів, що виробляються в Україні. З цією метою Кабінет Міністрів плянує запровадити тверду митну політику, оскільки тепер внаслідок цінових „ножиць" між вартістю товарів в Україні і за її межами, з нашої держави практично безконтрольно вивозяться за безцінь вся товарна продукція, що виробляється українськими підприємствами. Наступним кроком стане врівноваження рівня заробітної плати з наявною товарною масою, причому товаром в цей період стануть і об'єкти масової приватизації.

Перший віцепрем'єр заявив, що у випадку, якщо Україна не домовиться з Росією про справедливу компенсацію за вивезення із нашої території боєголовок стратегічних ракет, Україна має залишити за собою право продати їх тій країні, з членів ядерного клюбу, яка дасть за них найбільшу ціну.

Торкнувшись теми західних кредитів І. Юхновський сказав, що ніякі кредити нам не допоможуть, якщо ми самі не візьмемося за будивництво власної держави. Він уже дав розпорядження укласти своєрідний каталог міжнародних стандартів і передати його на кожне підприємство, щоб вони знали якої якості продукцію необхідно випускати, аби вона була конкурентнозадтною. А відтак кожне підприємство знатиме, яке обладнання і технологію їм необхідно купувати за кордоном.

Україна відзначила 120-річчя з дня народження Б. Лепкого

Тернопіль (Р. С.) — Тернопільська земля, що народила, виростила і виховала великого сина України Богдана Лепкого дуже достойно й величаво вшанувала 120-річчя його народження (9-го листопада 1872).

Заходами і при співпраці республіканських та обласних наукових установ і силами науковців Львова, Києва, Тернополя, Ужгороду, Рівного, Івано-Франківського, Одеси, Донецького, Луганського, Вінниці і Немирова відбулися триденні наукові конференції, що переїздили кожного дня в інше місце — слідами перебування поета.

Пленарна сесія розпочалася в неділю, 18-го жовтня, в залі театру в Тернополі з

(Закінчення на стор. 3)

Парлямент Литви перейшов у руки комуністів

Вільнюс. — Після значної перемоги комуністів у другій турі виборів до Парляменту огірчений дотеперішній президент Вітаутас Ляндсберґіс, який в 1990 році проголосив незалежність Литви, заявив, що Литва буде мати знову однопартійну систему, яка була перед 1988 роком. Але провідник комуністичної партії, що перемогла у виборах, сподіється, що ця несподівана зміна напрямку не викличе революції. На його думку, Литва потребує тісніших зв'язків із Росією, бо є залежна від неї в економічних справах і в доставі палива. Альґірдас Бразаускас, що тепер перебере владу, є провідником нової демократичної партії праці, яка складається в більшості із комуністів, що підтримували політику Міхаїла Ґорбачова, запевнив, що Литва залишиться незалежною. Він також уважає, що Росія дотримає обіцянки вивести свої війська з Литви до вересня 1993 року. Партія А. Бразаускаса здобула в недільних виборах додаткових 35 місць у парляменті і це в цілості із попередніми виборами дасть її принайменше 79 місць на всіх 141, а тим самим більшість. Дотеперішня провідна партія В. Ландсберґіса Саюдіс здобула лише 35 місць, а у виборах 1990 року мала 97 місць. При виборах до парляменту литовці також переголосували, що безпосередні вибори на пост президента мають відбутися окремо і оба теперішні політичні провідники сподіються, що це станеться з початком нового року.

За вислідом виборів у Литви дуже уважно слідкували інші народи, що визволилися із совєтської неволі, бо Литва була першою, що проголосила в 1990 р. незалежність, а інші молоді незалежні держави мають подібні економічні проблеми як Литва, а також національні з великою кількістю громадян російського походження, що поселилися на інших землях в останніх десятиріччях.

Державний департамент в ЗСА заявив 16-го листопада готовість співпрацювати з новим політичним проводом Литви.

ВІДЗНАЧЕННЯ 50-ЛІТТЯ УПА

Ню Йорк. — Крайовий Громадський Комітет відзначення 50-ліття УПА влаштовує ювілейний концерт до 50-ліття УПА, який відбудеться у неділю, 22-го листопада о год. 2-ій по полудні в залі Фешен інституту, 24-та вул. в Ню Йорку. В програмі: Апель, присвячений 50-літтю УПА молодечих і комбатанських організацій; привіт, який виголосить Наталія Шухевич; д-р М. Прокоп і пор. Л. Футала виголосять святкове слово „Два аспекти боротьби УПА"; виступ хору „Думка" під керівництвом Василя Гречинського; спільна рецитація „Хай путь спасення Вам святий" — Студія Мистецького Слова Лідії Крушельницької; виступ пяніста Олександра Слободяника.

В. Чорновіл роз'яснює ситуацію

Київ. (УНІАР) — У спілці Письменників України відбулася пресова конференція лідера Народного Руху України Вячеслава Чорновола. В. Чорновіл розповів про нинішню ситуацію в Русі, його перспективи та позиції у деяких питаннях поточної політичної ситуації.

В. Чорновіл пояснив ситуацію, що склалася у Львівській обласній організації Рух-у. Група ультранаціоналістів, на чолі з колишнім політв'язнем Валентином Морозом, намагалася перебрати на себе керівництво організацією. Членам згаданої групи вдалося зірвати обласну конференцію Руху-у. Коли більшість делегатів на чолі з проводом покинули залю засідань, група Мороза самовільно оголосила себе новим керівництвом. Як зазначив В. Чорновіл, на наступній конференції „більшість членів Рух-у була схвалена лінія центрального проводу та крайової організації з категоричним засудженням цієї групи, яка прикриваючися ультранаціоналістичними гаслами намагалася здійснювати свою особисту мету. Підтримано внесок про виключення з Рух-у невеликої кількости людей — близько 20 осіб — які готували цей напад на Рух. Я думаю, що ситуація нормалізується".

В. Чорновіл підтримав пропозицію Президента та першого віцепрем'єра Ігоря Юхновського стосовно необхідности компенсації за передані Україною до Росії ядерні боєголовки.

В. Чорновіл висловив також свої думки з приводу міжконфесійної ситуації в Україні, польсько-українських взаємин, діяльности Української Національної Самооборони та паливоенергетичної кризи.

КНИЖКОВИЙ ЯРМАРОК В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Асоціяція експортерів друкованої продукції з Києва та розповсюджувач друкованої продукції „Дзвін" з Чикаго організують перший в Чикаго ярмарок книжки, який буде проведено 21—22-го листопада від год. 10-ої ранку до 5-ої по полудні. На ньому можна буде придбати художню, історичну, наукову літературу з України, як теж періодичні видання. Ярмарок провадитиметься в Культурному осередку, 2247 Вест Чикаго авеню.

Б. Клінтон обіцяв співпрацювати з Конґресом

Литл Рок, Аркенсо. — Президент-елект і лідери демократів у Конгресі виступили в понеділок, 16-го листопада, на пресовій конференції. Вони обіцяли, як сказав Билл Клінтон, „почати еру ділового співробітництва", покінчивши тим самим з „ерою холодної війни" між Білим Домом і Конгресом.

„Ми готові до спільної праці", — заявив Клінтон, поряд з яким стояли віцепрезидент-елект Ал Ґор, спікер Томас Фолі, лідер демократів у Сенаті Джордж Митчелл і лідер демократів у Палаті Репрезентантів Ричард Ґепгард. „З 'затором' покінчено, і співробітництво почалося", — проголосив Р. Ґепгард. „Завдяки виборам країна знову відчула впевненість в собі", — підкреслив Т. Фолі. „Наше співробітництво буде продуктивним", — додав Дж. Мітчелл.

Кожний з виступаючих на пресовій конференції доклав максимум зусиль, щоб кинути тінь на минулі 12 років, коли в Білому Домі були президенти-републіканці. Кожний підкреслив, що з нетерпінням очікує співробітництва між білим Домом і Конгресом.

„Уряд знову зможе працювати", — сказав Б. Клінтон, маючи на увазі, що за президентства Реґена і Буша Уряд не мав такої можливости. Однак президент-елект дав зрозуміти, щоб від нього не очікували чуда, бо, за його словами, „неможливо вирішити всі проблеми за один день". Але президент-елект знову підкреслив, що „в ситуації, яка склалася, можна зайнятися справою".

Відповідаючи на запитання журналістів, президент-елект декілька разів підкреслив, що Буш все ще є президентом, і відзначив, що підтримує будь-яку акцію Буша, зв'язану з продовженням переговорів про мир на Близькому Сході, в тому числі і рішення Президента знову послати на Близький Схід Джеймса Бейкера.

Росія і Чечня перебувають на грані збройного конфлікту

Москва. — Росія підтвердила свій нейтралітет у конфлікті на Північному Кавказі, в який втягнуті інгуші, осетини, а також чеченці. В той же час з цього району продовжують надходити повідомлення про звірства, які чинять учасники збройного конфлікту.

Міністер оборони Росії Павел Ґрачов заперечив правдивість інформації про нібито підготову наступу російських частин на позиції кавказців. Як відомо, президент Росії Борис Єльцин раніше проголосив надзвичайний стан в зоні воєнного конфлікту між інгушами і осетинами і післав туди військові частини. Росія і місцеві лідери намагаються льокалізувати конфлікт і припинити збройні сутички, не дати їм перерости у громадянську війну, подібну до тієї, яка тепер триває у Наґірному Карабасі і Юґославії.

Однак напруження у відносинах між чеченцями і російським військом в останні дні продовжувало зростати, і в неділю, 15-го листопада, сторони вже перебували на грані збройної конфронтації. Кожна з них обвинувачувала іншу у провокуванні війни.

Агентство „Інтерфакс" повідомило, що осетинські бойовики захопили коло 400 інгуських закладників і переправили їх у Південну Осетію, яка добивається незалежности від Грузії. У суботу групу із 100 інгушів затримали російські вояки, коли інгуші намагалися дістатися до села Південне, де, як повідомляють, були страчені кілька сот інгуських мешканців.

Представник інгуського уряду в Назрані повідомив, що за останні два тижні зі сіл у районі Владикавказу, столиці Північної Осетії, були вигнані 65,000 інгушів. Приблизно 20,000 з них взяті закладниками, а решта втекла в Інгушетію.

Свідки, що перебувають у Північній Осетії, повідомляють про випадки масових розправ над інгушами. Вони бачили трупи розстріляних жінок. Багато тіл лежали з зав'язаними за спиною руками, з кульовими дірами в голові. Є свідчення й інших нелюдських злочинів, які чинять осетинські бойовики.

На Оселі ім. Ольжича відбулися організаційні наради п'ятьох Округ УНСоюзу

Легаітовн, Па (с. г.). У суботу, 3-го жовтня ц. р. на чудовій Оселі ім. Олега Ольжича відбулися організаційні наради — семінар для Округ Філядельфії, Твердого Вугілля — Шамокін, Лігай Веллі, Аллентавн, Вілкес Бері і Балтимор — Вашінґтон.

Нарадами, в яких взяло участь 40 союзовців, проводили члени Головної Екзекутиви — головний предсідник Уляна Дячук і головний секретар Володимир Сохан. Відкриваючи нарадисемінар, У. Дячук привітала союзовців, а відтак запросила до Президії голову Контрольної комісії Василя Пастушка, почесного члена Головного Уряду Анну Гарас — голову Лігай Веллійської Округи, головного контролера — голову Філядельфійської Округи С. Гавриша, та голів Округ мгр Богдана Ясінського — Балтимор — Башінґтон, Тимка Бутрея — Вілкес Бері і Йосифа Чабана — Твердого Вугілля — Шамокін. Вона також привітала голову Рочестерської Округи Петра Дзюбу, а відтак попросила С. Гавриша провести молитву.

Опісля У. Дячук попросила до слова головного секретаря В. Сохана, який впродовж майже години часу, згідно заподаної програми, доповідав про „Основи життєвого забезпечення та конкретні інформації, як користуватись книжкою вкладок".

Наступну доповідь про загальну фінансову господарку Українського Народного Союзу, організаційні осяги окремих Округ за перших вісім місяців 1992 року, де шукати майбутніх членів — проспектів, про відділ професійних продавців забезпечення та користі для секретарів виголосила У. Дячук. Інформуючи про здобутки нових членів в окремих Округах, Уляна Дячук висловила признання голові Вілкесберської Округи Тимкові Бутреєві за придбання цього року 18-ох членів.

Після обідової перерви головний секретар В. Сохан в найбільш доступний спосіб з допомогою приготованих матеріялів, що їх отримали всі присутні поінформував, як оформлятися аплікації нових членів і про нові кляси забезпечення. Доповідав чітко, дещо із гумором, пояснив, які кляси забезпечення рекомендувати проспектам.

Зверги Уляна Дячук обширно і переконливо говорила про потреби вишколу секретарів й інших членів відділових Управ, їхні обов'язки супроти Союзу, а також присвятила багато часу братській діяльності. Говорячи про братську діяльність, пропоновано головам Округ, затримати традицію Союзових Днів, або влаштувати будь-які товариські імпрези. Обговорювано також і це, щоб уже плянувати відзначування 100-річчя найстаршо-

(Закінчення на стор. 4)

ЗАБАВА СУМ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Місцева Управа Осередку Спілки Української Молоді ім. ген.-хор. Тараса Чупринки влаштовує традиційну осінню забаву, яка відбудеться у суботу, 21-го листопада о год. 9-ій вечора в залі Українського Народного Дому, 142 Друга авеню в Ню Йорку. Гратиме оркестра „Бурлаки" з Монтреалю. Столи слід замовляти у Р. Кіфяка („Діброва"), тел. (212) 473-2955.

В АМЕРИЦІ

СПІВРОБІТНИК ДЕРЖАВНОГО департаменту Джан Роджерс відкинув обвинувачення, ніби саме він дав санкцію на пошук компромітуючих матеріялів у справі Билла Клінтона напередодні президентських виборів. Дж. Роджерс розповів федеральній слідчій владі, що повідомив про розпочаті пошуки державного секретаря Лоренса Іґлберґера наступного дня після початку цих пошуків, тобто 1-го жовтня, висловивши стурбованість, чи не суперечать такі дії законові і етичним нормам. Свідчення Дж. Роджерса розходяться, однак, зі словами заступника державного секретаря Елизабет Тампосі, яка була звільнена минулого вівтірка з розпорядження президента Буша. Е. Тампосі твердить, що Роджерс схвалив пошук, і його почала її асистентка Кармен де Пласідо, яка не повідомила Тампосі про це.

У СВІТІ

ЖІНКА КОЛИШНЬОГО комуністичного лідера Східної Німеччини Еріха Гонекера, суд над яким відбувається тепер у Берліні, заявила, що цей судовий процес і попереднє ув'язнення її чоловіка для нього „рівнозначні смерті". В інтерв'ю чілійській газеті „Насьон" Марго Гонекер твердить, що суді „очікують розв'язки справи", бо „вони знають, що підсудний не доживе до закінчення суду". 80-річний Е. Гонекер хворіє на рак печінки, однак берлінський суд встановив, що він цілком в стані витримати судовий процес, під час якого вияснитися його роля у відданні наказу прикордонникам відкривати вогонь по східних німцях, які хотіли втекти через кордон у Західню Німеччину. Разом з Гонекером судять ще п'ятьох керівників колишньої Німецької Демократичної Республіки.

У ЗВ'ЯЗКУ ЗІ СУТИЧКАМИ ворогуючих збройних груп майже в повній блокаді опинилися столиця Таджикістану Душанбе. П'яту добу не діє залізниця, яка зв'язує Душанбе з іншими регіонами республіки і країнами СНД. Замінувавши і розібравши рейки, бойовики перекрили рух поїздів. В ультимативній формі вони вимагають „розброєння незаконних штабів і відділів самооборони під обов'язковим контролем 201-ої російської мотострілецької дивізії".

ПРЕДСТАВНИКИ АНГЛІЙСЬКОЇ теле- і радіомовної корпорації Бі-Бі-Сі висловили американській Адміністрації жаль у зв'язку з переданим у середу, 11-го листопада, по каналах корпорації репортажем, який викликав обурення керівників Державного департаменту, бо робив враження, ніби ставлення ЗСА до Громадянської війни в Ліберії змінилося. Як визнав заступник директора служби Бі-Бі-Сі для Африки Мік Ділап, „ми пропустили в етер недостовірну інформацію, ми зробили помилку". Бі-Бі-Сі змушена була попросити пробачення за переданий в етер відгук про ситуацію в Ліберії, що належав заступникові державного секретаря Германа Коена, який 4-го листопада виступив у Гарвардському університеті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N J 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашинґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Second Class Postage paid at Jersey City, N J

Легко обіцяти — важко здійснити

Билл Клінтон, губернатор стейту Аркензо, кандидат Демократичної партії, виграв 3-го листопада ц. р. вибори на 42-го з черги президента Америки під гаслом „Час на зміну". Обіцяв перевести зміну в цілій системі державного управління, обіцяв створити „Нову Америку". Це — загальниково. Конкретно Клінтон заповів, що переведе оздоровлення економіки і придбання машинових верстатів праці. Раз-у-раз покликувався на свій економічний плян, що його, мовляв, схвалили представники світу бизнесу у Чикаґо. У дальших його плянах завести загальну державну опіку над здоров'ям громадян. Обіцяв зреорганізувати шкільництво з облегшенням доступу до університетів і коледжів через обниження оплати за навчання, як теж — краще заопікуватися очищенням довкілля — повітря, суші й води — як це робив президент Буш. У плянах його рівнож зрівноважити щорічний державний бюджет, заявившись солідарним із третім президентським кандидатом Россом Перо, бизнесменом, який уважав, що все економічне лихо Америки кориниться у дефіциті державного бюджету.

На цю тему появилася у „Ню Йорк Таймсі" з 8-го листопада ц. р., у секції „Огляд тижневих подій", прецікава стаття п. з. „Що Клінтон може змінити і коли". До речі: відомо, що „Ню Йорк Таймс" послідовно впродовж цілого передвиборчого періоду підтримував кандидатуру Клінтона та перед самим голосуванням — офіційно у своїй передовій статті палко поручав читачам голосувати на нього. А втім, автор згаданої обширної статті в „Ню Йорк Таймсі", Дейвід Розенбавм, спокійно і ділово, але неприховано скептично розглядає точка за точкою, одну обіцяну Клінтоном реформу за одною, оперуючи цифрами й покликаючися на видатного економіста, дорадника Клінтона, Чарльза Шульце.

Економіки, — читаємо, — не можна змінити за потисненням ґудзика, як електричне світло в кімнаті. Всі інші обіцяні реформи є одні з одними пов'язані; деякі з них одні з одним суперечні. Автор висловлює переконання, що поки Клінтон, перейнявши з початком січня 1993 року керму держави приступить до розв'язання проблем економіки, публічного здоров'я, шкільництва, екології, державного бюджету й інших справ, він за всією вірогідністю переведе такі акти: уневажнить встановлені за президентури Буша обмеження переводити жіночі аборти. Це стосується шпиталів і клінік, які отримують державну допомогу. Клінтон, — каже Розенбавм, — видасть розпорядження приймати до всіх родів збройних сил гомосексуалістів. Клінтон співпрацюватиме з однопартійним Конґресом у схваленні всіх тих законопроєктів, щодо яких Буш заклав був вето. У цих ділянках Клінтон не матиме труднощів. Інакше представляється справа з кожною із заповіджених, обіцяних реформ, яка вимагає грошей. Кожна з них вимагає велетенських фондів — перехід здоров'я громадян під опіку держави, — реформа шкільництва із обниженням оплати за навчання в університетах і коледжах, очищування довкілля, кожна з тих реформ вимагає узгіднення з даним світом. Коли ж мова про зрівноважування державного бюджету — як можна осягнути зрівноваження при величезному обтяженні бюджету новими десятками більйонів?! Автор статті у „Ню Йорк Таймсі" не ставить крапки над „і", але логічно виходить з його аналізи, що може настати загроза, на яку вказував Джордж Буш: латання нових видатків новими податками. Клінтон заперечував, наче би він мав на меті підвищити загальні податки. Він вказував на можливість оподаткування цигарок та алькоголю, як теж оподаткування багатіїв, які заробляють вище такої-то, ще ближче не сказаної, суми річно. Заповів теж скасування привілеїв багатої верстви, під якою треба розуміти головачів промислу, фінансів і торгівлі.

Усі обіцяні Биллом Клінтоном реформи — в теорії гарні і приманливі. Це особливо стосується проблем здоров'я шкільництва. У передвиборчій кампанії раз-у-раз говорилося про фінансування різних реформ сумами скороченого бюджету оборони. Але вже під час дволітньої рецесії вказувано на зріст безробіття в наслідок припинення достави різних родів зброї. Сьогодні вишкіл робітників, які працювали для війська й опинилися на вулиці — коштує і вимагає теж великих сум.

Від республіканців падали завжди закиди демократам, що вони є „великими видатковцями", не рахуються із потребою ощадности в ім'я зрівноваження бюджету і накладають податки. Новий американський президент Билл Клінтон матиме величезні труднощі, коли захоче дійсно переводити обіцяні реформи. А не переводити їх і діяти, наче ніхто нічого не обіцяв, також не буде можливо. Куди легше бути губернатором у маленькому стейті Аркензо, як президентом країни між двома океанами, а ще й лідером усього демократичного світу, бо відсепаруватися від нього теж неможливо.

Михайло Шпонтак

ГОЛОС ПРАВДИ В „НЮ ЙОРК ТАЙМСІ"

II

Проходжуючись містом, Д. Децик вказала на пропам'ятну таблицю у честь Степана Бандери, провідника українського визвольного руху, та на вулицю його іменем — перші в Україні. Під час совєтської окупації, Бандеру вважали втіленням зла на рівні з Троцьким. Совєтсько-російські окупанти зображали його (Бандери) борців за свободу як нацистських аґентів, а тисячі совєтського війська вели найбільш брутальну збройну боротьбу проти Української Повстанської Армії аж до 1955 року, коли впав останній бункер УПА в горах Карпатах. Зміни назв вулиць, спорудження пам'ятників героям українського національного визвольного руху спричинили в місті замішання. Історію УПА перевірювано. Вона боролася проти нацистів і сталіністів та боронила Українську Католицьку Церкву, але потерпіло і багато польських поселенців на українській території у відплату, в тому колі потерпіли і жиди. Д. Децик рішучо ствердила, що багато звірства виконали совєтські аґенти, в одностроях УПА для очорнювання і компромітації українських борців за волю; такі провокативні відділи існували. Вона вважає борців УПА за справжніх українських героїв, котрі боролись за незалежність України.

На запит, чи Д. Децик пам'ятає жидівських жителів міста, її лице змінилося і вона розповіла про співжиття її родини з жидами та що залишилось в її пам'яті про трагедію цього народу. Коли її батько помер в 1933 році, мама винаймила половину хати жидівській родині з дітьми на ім'я, здається, Гаас. Як прийшли нацисти, родина Гаасів з іншими жидами попала в зорганізоване німцями ґетто. Пам'ятає як вона з мамою, проходжуючись одного разу в недалеке поле, побачили, як малі фіґури на верху насипу скидали з себе одяг і падали. Вона вчула стріли й запитала маму, що це, а ця відповіла, що німці розстрілюють жидів з дітьми включно. Це було під час дуже гарячого липня 1941 року. В 1943 році панував голод й Д. Децик пам'ятає, як її мама носила дещо бараболі й передавала хлопцеві, її ровесникові, через паркан в ґетто. З родини Гаасів тільки жінка залишилась живою. Її брат був жидівським поліцистом, якого пізніше також страчено, але перед тим він попередив сестру, „Ти є остання, спасай себе як можеш!" Пані Гаас прийшла до батьків Д. Децик і жила з ними два місяці. Якщоб наші сусіди про це сказали, німці стратили б їх усіх. Пані Гаас говорила добре по-українськи і не виглядала на жидівку. Д. Децик відшукала ідентифікаційну картку, писану німецькою мовою, на ім'я Катерина Сорока. Мама забрала пані Гаас до села Ямниці поїздом на Львів. На стації мама передала їй німецьку посвідку з інструкціями, щоб у Львові вона зголосилася, на працю до Німеччини. І там вона переживе. Вже на засланні у Воркуті, мама писала мені, що пані Гаас відізвалась з Берліну. Пізніше совєти депортували й мою маму; ми втратили все.

Автор статті продовжує, що власна трагедія Д. Децик відкрила її серце для інших — до певної міри. Входячи в недопізнання старе ґетто, вона питає гостя: „Я не знаю, чому таке сильне антиукраїнське наставлення поміж євреями. Ми споруджували ці пам'ятники всім жертвам терору". Гість старався вияснити, але вона перервала. „Українці були сторожами і поліцистами, але німці мордували невинних людей". Вона критикувала уряди ЗСА і Ізраїля за Івана Дем'янюка, котрого далі тримають у в'язниці, хоч нова документація показує, що він не був „Іваном Ґрозним". „Ми прощаємо всім, а нам ніхто, навіть за провини, які ми не виконали". Вона з китицею квітів завела гостя на поле, де було страчено жидів міста Івано-Франківське. „Це місце трагедії як і „Чорний Ліс". Це одно безглуздя колишньої совєтської влади. Бачите офіційний пам'ятник з написом: Тут було страчено 100,000 совєтських громадян і полонених з інших країн'. Совєтська влада забороняла документацію, що тут мордували євреїв". Передала китицю квітів з сльозами в очах з словами: „Це ви, хто має то зробити". А потім вона гостя поцілувала.

Інформативна стаття з двома ілюстраціями. На одній — знімка Дарії Децик під пам'ятником в честь страчених жидів; друга — це три великі братські могили з високими хрестами в честь 532-ох українських націоналістів страчених совєтськими НКВД в 1939 році.

В світлі переповідженої статті кореспондента-чужинця приходять на думку голоси деяких кіл в Україні про потребу регабілітації борців ОУН-УПА та лицарів-козаків, котрі захищали народ свій від варварських навал аґресорів. Декотрі з цих кіл навіть йдуть за порадами в цій справі до чужинців. Чи це не встид землякам. Безстрашні воїни УПА і українські лицарі-козаки не потребують жодних регабілітацій. Вони найкращі з найкращих; істинно віддані герої, котрі з любови до України боролись за волю свого народу і багато з них віддали своє життя. Вони заслуговують на найвищу пошану від своїх і чужих чесних людей. А тим упівцям й іншим репресованим, котрі пережили нацистські і сталінські страхіття, належиться всяка можлива соціяльна опіка.

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ
Андрій Воробець

УНСоюз і церква св. Івана Хрестителя в Нюарку

4-го жовтня 1992 року українська католицька церква св. Івана Хрестителя відсвяткувала 85-річчя існування. Урочистість розпочалася Молебнем, який правили три єпископи. Опісля відбувся бенкет в авдиторії — гімнастичній залі. Були там колишні та теперішні видатні громадяни — церковні та парафіяльні діячі та самі парафіяни. Заля була заповнена. При бенкетних столах не вистачило місць і, на жаль, дійшло до того, що завертали людей, які пізно зголосили свою участь. На бенкеті були: Митрополит Стефан Сулик і два колишні парохи. Владика Михайло Гринчишин, Владика українців-католиків Франції та Бенелукс країн Владика Михайло Кучмяк, — Владика українців у Великобританії. Відбувся концерт, що його добре приготовили вчителі і вміло виконали учні парафіяльної школи св. Івана Хрестителя. Представники церковних організацій виголосили промови і ювілейні привіти. З нагоди ювілею представники організацій також проголошували пожертви на церкву. Між цими представниками був також Андрій Кейбіда, головний радний Українського Народного Союзу, який рівно ж є мужем довір'я в парафії св. Івана Хрестителя.

На протязі тижня перед 4-им жовтня, відвідувачі церкви мали нагоду оглядати цікаву виставку в залі під церквою. На фотографіях, афішах, газетних статтях, документах, книжках та інших пам'ятках зображено було 85 років історії цієї церкви. Імпреза вдалася під різними оглядами, навіть як дивитися на число присутніх на бенкеті і Молебні. Але опис про ювілей не був би повним, якщо б не згадати про ролю УНСоюзу та 76-го Відділу УНС в історії цієї церкви. В Ювілейній Книзі із 40-ліття УНСоюзу написано, що невідомо, коли перші українці приїхали до Нюарку. В спогадах о. Макара, які появилися у „Свободі" 31-го серпня 1893 року, написано, що жило тоді в Нюарку 140 українців. Вони не мали своєї церкви, а ходили до української католицької церкви в Джерзі Сити.

Навіть як придбано церкву в 1907 році, треба сказати, що парафія св. Івана Хрестителя постала переважно через братську діяльність 76-го Відділу. Відділ піонерів, — Братство св. Івана Хрестителя, заснував Антін Хома та Теодор Олійник 16-го травня 1903 року. В 1906 році товариство причинилося до зорганізування української католицької громади, діяльність якої оберталася довкола своєї церкви. Перший церковний будинок, знаходився при 249 Корт вул., у центральному районі Нюарку, а церква прийняла назву — церква св. Івана Хрестителя. В 1927 році церкву перенесено до новозакупленого церковного будинку при 37 Мортон вул. На цьому приміщенні знаходилася також парафіяльна школа, яка через роки вишколювала багато теперішніх парафіян, включно з вашим братським координатором.

Церква і школа на Мортон вулиці служили парафії та громаді до 1950 років, коли збудовано нову школу на вулицях Сендфорд у Вейлсбурґу-Нюарку. Сьогоднішній храм на Сендфорд і Айві вулицях побудовано в половині 1960 років. УНСоюз допоміг з фінансуванням цієї будови гіпотечною позичкою на суму 500,000 дол. Тоді, коли в 1975 році парафія рішила розширити шкільні приміщення і збудувати гімнастичну залю, яка також могла б сповняти функцію авдиторії, УНСоюз знову допоміг парафії із фінансуванням того проєкту. Від того часу ця гімнастична заля-авдиторія служить як приміщення для шкільних та парафіяльних імпрез і також стала центром для концертів, публічних мітинґів, бенкетів, шлюбних прийнять, та інших імпрез української та міської громад.

З огляду на важливість 76-го Відділу в історії парафії, подаємо про нього додаткові дані. До першої управи цього Відділу входили: голова — Теодор Олійник, секретар — Іван Олексович та скарбник — Теодор Бартка. Іван Лисяк перебрав місце секретаря від Івана Олексовича. Під проводом цієї управи та під керівництвом наступного секретаря, Василя Салабуна, цей Відділ УНС був один з найактивніших в Нюарку. В 1968 році членство Відділу нараховувало 278 членів. 1972 року секретарство Відділу перебрав Мирослав Демчук. Пару років пізніше, коли він помер — його дружина — Юлія Демчук, перебрала секретарство Відділу і працювала на тому становищі до смерти. Від квітня ц. р. дотепер, Марія Демчук, дочка Юлії, сповняє обов'язки секретаря Відділу. 76-ий Відділ існує далі, а його члени продовжують братську діяльність в громаді та парафії.

Ігор Лесик

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ

6-го листопада 1811 року народився в селі Підлиссі на Львівщині Маркіян Шашкевич, „батько нового, народного галицько-руського письменства", — писав Іван Франко. Шашкевич був найбільшим поетом, патріотом і гуманістом доби по Котляревському, його поетична спадщина — це дійсно коштовна перлина у духовій скарбниці українського народу. Для Маркіяна, мова — це найбільший скарб народу, виразник його духового зростання, покажчик його життєздатности:

Руська мати нас родила,
Руська мати нас повила,
Руська мати нас любила.
Чому ж мова єй не мила?
Чом ся нев встидати
маєм?
Чом чужую полюбляєм?

„Руська мати" — це для нього Україна, рідний край, джерело духовного життя. За таку напрямну філософію його творчости він був переслідуваний австро-угорською владою ціле його життя. Усе ж таки його осяги були величезні і мали рішаючий вплив на розвиток майбутньої літератури.

Вже в молодих літах Маркіян розшукував старі рукописи, студіював біографію гетьмана Б. Хмельницького. Навколо нього гуртувалася молодь („Руська трійця"), яка виступала на захист української культури, проти ополячування Галичини. В 1834 році цензура відкидає його збірку „Зоря". На початку 1835 року Шашкевич виголошує перед вихованцями духовної семінарії промову, яка викликає захоплення українських патріотів і обурення з боку спольщених офіційних кіл. У тому ж таки році Шашкевич надрукував вірш „Голос галичан". Це був перший поетичний твір в Галичині, уложений в чистій народній мові. В 1836 році в Перемишлі вийшла польською мовою брошура Шашкевича „Азбука і abecadlo", у якій він довів, що польська абетка не підходить до української мови і що запровадження її гальмуватиме розвиток національної культури. 1836 року Шашкевич уклав „Читанку для діточок в народних училах" (школах, прим. автора). Матеріял цієї книжки був розрахований на те, щоб прищепити дітям людяність, чесність, любов до праці, повагу до народу та життєрадісність. Книжечку цю опубліковано аж в 1850 році. По закінченні семінарії в 1838 році Шашкевич, переслідуваний владою, залишає Львів та іде на посаду сільського священика в селі Гумниське. 1842 року Шашкевич переходить до села Новосілки і тут він остаточно занедужав. Утратив зір і слух і в спаралізованому стані помер 7-го червня 1843 року, проживши всього 32 роки.

Літературна творчість М. Шашкевича не одразу стала відома читачам. Лише незначна частина його творів була надрукована за його життя: „Голос галичан", „Азбука і abecadlo" та „Русалка днѣстровая" — збірка поезій українських поетів, в тому і М. Шашкевича. Вже після його смерти почали появлятися його твори спершу у збірці „Вінок русинам на обжинки", а згодом у галицьких періодиках „Зоря Галицька", „Вісник для русинів", „Вечерниці", „Основа", „Зоря" та інші.

Маркіяна Шашкевича вважають одним із основоположників громадянської лірики в українській літературі. В історичному минулому поет бачить могутню силу, яка „здатна гуляти з вітрами по степах". У творі „Наливайко" поет відтворює бій леґендарного героя з поляками під Білою Церквою. Невичерпні сили повсталого народу змальовує поет у „Хмельницького обступленіє Львова":

„Як Гетьман
Хмельницький кіньми
навернув
Та й Львів ся здригнув;
Як Гетьман
Хмельницький шаблею
звив —
Та й Львів ся поклонив."

Паралельно із широкими епічними нарисами поет дав чудові зразки інтимної лірики. Часто ці ліричні образи в романтичних

(Закінчення на стор. 4)

Ірина Козак

РОМАН ШУХЕВИЧ

(Спогад зв'язкової у 50-ліття УПА)

II

Треба ствердити, що таке доручення Чупринка міг дати тому, що воно відповідало настанові подавляючої більшости членів керівництва визвольного руху. Взагалі Чупринка ніколи не засуджував згори без того, щоб поговорити і розвідати, чому дана особа зробила таке потягнення, і ніколи від нікого не вимагав неможливих речей. Коли його особисту зв'язкову Марійку зловило КҐБ і вона під впливом рафінованих тортур зрадила одну криївку — хоч знала їх більше, — він виступив у її обороні. Підставовим критерієм його відношення до людей було завжди особисте довір'я. Його людяність і пошана до людини випливала з його глибокої релігійности.

І ще один випадок: большевики арештували провідницю Українського Червоного Хреста (УЧХ) Львівської области Ладу при виконанні дуже важливих завдань у Львові. Спочатку вони не знали хто вона і нам вдалося викупити її на волю. Очевидно большевики розраховували на те, що уможлививши її втечу, підуть її слідами і попадуть на зв'язок. Ми знову хотіли рятувати людину і рахували на великий досвід Лади, яка зуміє „відв'язатися" від тих, що за нею слідять. Було ясно, коли большевики дізнаються, кого вони мають у своїх руках, то доля Лади буде страшна. Запляновна операція вдалася — Лада непомітно втекла зі Львова і прийшла до свого батька. У тому часі я перебувала якраз у тій околиці, і батько Лади передав мені зв'язком вістку, щоб я, якнайскорше, з ним зв'язалася. Лада розказувала жахливі речі про методи допитів, про очні ставки, про тюремний побут. Було ясно, що большевики будуть старатися за всяку ціну дістати її знову у свої руки, тому я і заступник шефа штабу УПА лицар (Олекса Гасин) звернулися до одного з високих командантів УПА, щоб примістив Ладу в одній із криївок, які він мав до диспозиції в тому терені. На жаль, він від того відмовився, хоч особисто і він і його родина мали багато причин бути вдячним Ладі за те, що вона пропала. Коли про це довідався Чупринка, він дуже гостро скартав того командира. При тому написав йому таке: „Якщо б Лада (яку Чупринка знав і високо оцінив), замовила його на зустріч коло самого Львова, він був би без вагань на ту зустріч пішов і забрав її до своєї криївки. Він твердив, що большевики будуть всілякими способами викликати серед нас взаємне недовір'я. Тому ми мусимо бути дуже відпорні на це. Визвольна боротьба є можлива тільки тоді, коли існує гурт людей, який має до себе беззастережне довір'я.

Наша дійсність примушувала нас працювати в умовинах своєрідної суперечности між потрібною обережністю і конечністю навіть рисковної дії. А це могло основуватися тільки на людському довір'ї.

Найтяжчим моїм обов'язком було повідомити Шухевича про арешт його родини. Він був людиною готовою на кожну особисту жертву і доказав це цілим своїм життям. Але заразом він був людиною дуже чуттєвою, зокрема у відношенні до родини. В найближчому оточенні розказував часто про них, зокрема про дітей. Він прийняв цей удар мужньо, але змінився на очах. Розпитав докладно при умовинах, які супроводжали арешт, про те, де примістили родину, але заборонив наступ на тюрму з метою визволити родину. На його думку, шанси на успіх були мінімальні, а людські втрати великі. Прикметою характеру Чупринки було те, що він був вимагаючий у виконанні обов'язків, але розважний і уважний до вартості людини, тому він не був готовий легковажно наражувати підчинених йому людей на втрати. Знаючи, наприклад, що для контакту з його родиною не можна було використовувати існуючі підпільні зв'язки, тільки треба було послуговуватися іншими, доволі рисковними шляхами, — він не доручав, тільки просив втримувати контакт з ними.

Чупринка жив в особливо важких обставинах. За ніким большевики не шукали так, як за ним. Коли вони дізналися, що він часто перебував в одному комплексі лісу, то оточили цілий комплекс, руками розгортали листя і двометровими дротами шукали за криївкою.

Шухевич був хворий, знищений, але оптимістичний і незламний. Свою велику енерґію він використовував також на те, щоб вивчати чужі мови. Сам вивчив добре англійську мову — слухав передачі Бі-Бі-Сі і вимагав того від нас. Уважав, що постійна праця над собою у вільних від обов'язків хвилинах допоможе навіть у таких жорстоких умовинах залишитися у духовій рівновазі.

На одній із зустрічей — коли він доручив мені йти на Захід — Чупринка витягнув мапу, знайшов на ній Львів і Мюнхен і сказав: „Як ви там дійдете, я не знаю, але не маєте права іти організаційними зв'язками, бо там включилося десь КҐБ, ми не знаємо тільки покищо де. Почавши від Закерзоння ви здані виключно на власні сили". Провідником Закерзонського терену був тоді Ярослав Старух-Стяг. До нього Чупринка написав, що зобов'язує його шукати разом зі мною відповідного шляху на Захід, який дав би мені хоч мінімальну шансу добитися до Мюнхену.

Роман Шухевич був особисто дуже скромною людиною. Тому він довго не хотів прийняти ранґи генерала, мотивуючи це тим, що не має для цього відповідного формального вишколу. З його скромности випливало також те, що не любив назви герой, — зокрема, коли це мало відноситися до його особи. Одного разу він дуже різко зареаґував на таку оцінку і заявив, що, якщо говорити про геройство, то на це заслуговують наші селяни. Ми, ті, що добровільно рішилися бути учасниками визвольної боротьби, маємо зброю і можемо дорого продати своє життя. Зате селяни є безборонні, вони залишаються по своїх хатах зі своїми дітьми, готові взяти на себе усі удари, але не дивлячись на те — вони беззастережно підтримують нас і дають нам потрібну допомогу. Без них наша боротьба була б неможлива.

У тяжких умовинах підпільної боротьби, щоб забути хоч на хвилину про дійсність, ми втікали від неї у світ мрій та фантазій. Одного разу, наприклад, говорили ми про те, що кожний з присутніх буде робити, коли нам пощастить

(Закінчення на стор. 4)

Отець д-р П. Баб'як

Ще одна могила на чужині, далеко від рідної України. В чужу землю покладено вірного сина України, борця за її волю, ревного душпастиря, приятеля і виховника молоді, любого чоловіка, батька і діда бл. п. о. Павла Баб'яка.

8-ме жовтня залишиться у нашій пам'яті як день жалоби. В цей день відійшов у Божу вічність невтомний працівник у Божому винограднику як і на громадській ниві, глибокий патріот, людина широкого світогляду, шляхетної вдачі, аристократ духа і золотого серця. Він належав до тих невтомних працівників, повний енерґії, невсипущої ініціятиви, часто був ініціятором і душею наших свят чи відзначень та співвиконавцем.

Я особисто був щасливий належати до гурту близьких приятелів покійного, як рівно ж і ціла моя родина. Він як щирий друг і приятель, не лише зайнявся всіма похоронними відправами по відході у вічність моєї сл.п. дружини Ірини в Денвері (похоронили ми її в Дітройті), але бл.п. о. Павло в часі нашої дороги з Денверу до Дітройту не залишив нас, лише зі своєї доброї волі товаришив нам під час дороги, а в Дітройті співслужив у всіх похоронних відправах. Мав він великий дар розуміти людей, радіти їхніми радощами і боліти їхніми болями.

Туга і журба за долю свого народу в поневоленій Москвою Батьківщині ніколи не покидали о. Павла, часто ми в щирій розмові про те говорили, тим більше, що сам він брав активну участь у 1940-их роках у революційній боротьбі на своїй Бережанщині. Він тверло вірив у її воскресіння. І дожив до тої хвилини, коли Україна скинула вікове ярмо неволі і стала знову вільною і незележною. Бажанням покійного було відвідати її, вклонитися їй і допомогти у розбудові. Цього року в серпні мав бл. п. о. Павло заплачену дорогу в Україну. Бажанням його було вшанувати 50-ліття УПА і взяти участь в перехороненні свого великого вчителя і виховника Патріярха Йосифа. Та доля була химерною і перед самим від'їздом переніс він операцію, після якої дістав мозковий удар і в ранніх годинах 8-го жовтня відійшов від нас, залишаючи у великому смутку дружину Марію, доню Віру і сина Ярослава з дружиною Синді, внуками Наталею і Андрієм, друзів і приятелів та жалобну громаду Денверу.

Народився о. д-р Павло Баб'як 31-го січня 1920 року в селі Плавуча Мала, Західня Україна, в селянській родині Павла Баб'яка й Анни з дому Радь. Початкову освіту одержав у рідному селі, а середню школу закінчив у Львові в 1939 році. Був стипендистом Слуги Божого Митрополита Андрея Шептицького. У тому ж часі закінчив також ревізорський курс і книговедення в Ревізійному Союзі Українських Кооператив у Львові (РСУК). В 1940-1941 рр. студіював медицину, а потім один рік працював учителем і директором народної школи в селі Каплинці Бережанського повіту, закінчивши учительський курс у Рогатині в 1942 р. Філософічні студії закінчив у Богословській Академії у Львові (1944), а теологічні у Богославській Академії в Бамберґу (Західня Німеччина), Гіршберґу й Кулемборґу (Голляндія) в 1945-48 роках. Під час перебування в Німеччині студіював економіку в УВУ (Мюнхен).

Після приїзду до Канади (1949) працював робітником у броварні у Вінніпеґу до 1952 року. Того ж року переїхав до Торонто, де спершу був управителем українського дому „Просвіта", організаційним референтом ГУЛВУ і управителем кредитової спілки „Будучність" (1952-1954). Від 1954 до 1960 року був адміністратором і членом ред колеґії Видавничої Спілки „Гомін України". В 1952-1958 роках студіював славістику в Оттавському університеті, здавши маґістерські іспити та курси до докторату. В цьому ж університеті у 1961 році закінчив бібліотекарство. Після цього працював в КУ-СУМ і частинно в адміністрації „Гомону України" та вчив на курсах українознавства.

В 1964 році переїхав до ЗСА, де одержав професійну працю бібліотекаря-інструктора в Іллинойському університеті, Урбана-Шамнейм.

У січні 1966 року переїхав до стейту Кольорадо, де працював в Кольорадському стейтовому університеті у Болдері як керівник таких відділів: оріґінального католоґування і маркування та оправлення книжок. Від 1978 року вів у цьому ж університеті акредитовані курси: вступ до української культури й слов'янська еміґрація в ЗСА і Канаді. У 1975 році університетська влада надала йому титул „асошіейт професора".

У 1970 році закінчив славістичні студії докторатом (маґна кум лявде) з ділянки філології і літератури в УВУ, оборонивши тезу: „Жидівська проблематика в творчості Івана Франка". Ця його документальна пра ця, базована на старожидівському письменстві та біблійних мотивах, англійською і українською мовами чекають на видавця.

3-го червня 1974 року був рукоположений на священика в жонатому стані Блаженнішим Патріярхом Йосифом у Римі, як душпастир Торонтонської епархії, а відтак 23-го серпня 1974 року був прийнятих єпископом Ярославом Ґабром до епархії св. Миколая в Чикаґо. До 2-го жовтня 1983 року в міру потреби заступав пароха Денверської парафії Преображення ГНІХ о. крилошанина Павла Смаля. Того ж дня, по відході о. пароха на емеритуту, був тимчасово призначений Владикою Інноке нтієм Лотоцьким адміністратором вже згаданої парафії. На цьому місці пробув до 7-го жовтня 1984 року, коли на його місце прибув о. Степан Хміляр, ЧСВВ, з Ванкуверу, Канада.

Під час однорічної душпастирської праці о. д-р Баб'як започаткував організацію постійного гуртка вівтарних хлопців та студентського гуртка читання Апостола на обох Службах Божих, а також видавання Парафіяльного Вісника. Був він в тому часі головним редактором, видавцем та співавтором монографії про поселення українців в Кольорадо (англійською мовою).

Перебуваючи в Болдері, о. Баб'як щоденно відправляв Служби Божі в місцевій католицькій церкві, при якій був і цвинтар. В понеділок, 12-го жовтня о. Гучко з Денверу відслужив Панахиду в похоронному заведенні і попрощав о. Павла від парафіян Денверу. Згідно з бажанням о. П. Баб'яка, похоронні відправи відбулися о год. 10-ій рано у тій місцевій католицькій церкві і поховано його на церковному цвинтарі. Після похоронних відправ, в залі місцевої церкви приятелі зійшлися на тризну, під час якої прощали свого душпастиря Таня Винар і В. Горчаківський.

Мірко К.

Україна...

(Закінчення зі стор. 1)

участю таких відомих науковців як Федір Погребенник, Микола Ільницький, Роман Лубківський та ряду професорів і доцентів з університетів України, що зразу надало святкуванням духу соборности й духу Лепкого. Разом з пленарною сесією і чотирма круглими столами 18—21-го жовтня було приготовано та тематично узгіднено 67 доповідей, включно зі спеціяльною сесією для удосконалення вчителів Тернопільської области.

Крім наукової програми була також розвагова частина в Тернополі й Бережанах, огляд музеїв Б. Лепкого у Поручині, Жукові, Бережанах і Крогульці, відкриття пропам'ятної таблиці в Поручині, такої ж таблиці на приходстві в Жукові, де жила родина Лепких, заложення наріжного каменя під великий музей родини Лепких у Жукові. В селі Крогульці, де народився поет, посвячено пам'ятник біля школи ім. Богдана Лепкого, а в Бережанах — пропам'ятну таблицю на ратуші, де вчився і вчив Богдан Лепкий.

Самі святкування були гігантським, організаційним та науковим досягненням, що його можемо завдячити голові організаційного комітету д-рові Федорові Погребенникові, а справне й точне ведення програми, приміщення, про харчування та транспорт для гостей можемо завдячувати надзвичано енерґійному представникові президента України на Тернопільську область проф. д-рові Романові Гром'якові, до речі, філологові та лепкознавцечі, що брав активну участь у конференціях та дискусіях.

Богдан Лепкий повернувся в Україну по півстолітньому примусовому екзилі в повному тріюмфальному блиску свого багатогранного таланту та праці для своєї Батьківщини.

ПРЕМ'ЄР ТАЙЛЯНДУ АНАНД Паньярачун призначив себе керівником урядової програми боротьби з АІДС і виділив для неї 48 міл. дол. Ця програма, як відзначають спеціялісти, може стати взірцем для наслідування в інших країнах Азії, де темпи поширення АІДС значно вищі, ніж в інших реґіонах плянети. Паньярачун є покищо єдиним азіятським політиком, котрий провів власне дослідження, які втрати чекають країну, якщо дозволити хворобі безперешкодно розповсюджуватися. Зокрема до кінця сторіччя 9 біл. дол. буде потрібно для лікування чоловічого населення, і саме тієї групи, яка є найбільш продуктивною.

ГОЛОВНИЙ КОМІТЕТ ПІДГАЄЧАН

Ділимося із членством і українською громадою сумною вісткою, що 9-го листопада 1992 р. в Пармі, Огайо на 71-му році життя помер

бл. п.

МАКСИМ ЗАДОЙНИЙ

народжений в селі Соснові, Підгаєцького району. Учасник похідних груп ОУН в 1941 р., активний громадський діяч в Україні і на еміґрації; член Клівлендського Комітету і голова Контрольної Комісії Головного Комітету Підгаєчан.

Похорон відбувся в суботу 14-го листопада 1992 року із катедри української католицької церкви св. Йосафата і поховано на цвинтарі св. Андрія в Пармі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Глибокі співчуття родині і землякам висловлює Головний Комітет Підгаєчан

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що в п'ятницю, 13-го листопада 1992 р. відійшов у вічність по довгій недузі на 67-му році життя

наш найдорожчий і незабутній

МУЖ, БАТЬКО, ДІДО, БРАТ і ВУЙКО

бл. п.

МИРОСЛАВ ЯРЕМКО

родом з Ярославщини

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в понеділок, 16-го листопада в українській католицькій церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., а відтак на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишив у смутку:

дружину — ГАЛИНУ
дітей —
НЕСТОРА
ТАРАСА
МИКОЛУ з дружиною ОКСАНОЮ і сином БОГДАНОМ
ГАЛИНУ ОСТРОВСЬКУ з мужем ОЛЕГОМ
МИРОНА
МАРТУ
сестру — ГЛІКЕРІЮ СЛАБІЦЬКУ з родиною
брата — ВАСИЛЯ і МАРІЙКУ БАХІР з родиною
МАРТУ і КОНСТАНТИНА МУСІЙЧУКИ з родиною
РОМАНА і МАРТУ КОКОЛЬСЬКУ з родиною
ближчу і дальшу родину в ЗСА, Канаді й Україні

На Оселі...

(Закінчення зі стор. 1)

го українського щоденника у вільному світі „Свободи" в 1993 році, а відтак 100-річчя Батька Союзу 1994 року.

Відтак під час загальних запитів та обміну думок над проблемами окремих Округ, вичерпні поради і відповіді подавала дискутантам У. Дячук і В. Сохан.

Коли проаналізували організаційну працю згаданих п'ятьох Округ у вісьмох місяцях цього року, то згідно статистичних даних, вони збагатили Союз 157-ма новими членами, які забезпечені на загальну суму 1,421,000 долярів. Окремі Округи придбали: Філядельфія 80, членів забезпечених на суму 685,000 дол., Вілкес Бері 30, членів забезпечених на 195,000 дол., Твердого Вугілля — Шамокін 23 — членів забезпечених на 337,000 дол., Балтимор — Вашінгтон 15 членів, забезпечених на 151,000 долярів і Лігай Велі Є Алентавн дев'ять членів забезпечених на суму 53,000 дол.

Говорячи про нових членів, то слід згадати, що голова Філядельфійської Округи С. Гавриш вручив головному секретареві 10 аплікацій від 83-го Відділу, що його він очолює, як голова, а також п'ять аплікацій від секретаря 162-го Відділу Дмитра Федоричука.

Перед закінченням нарад Степан Гавриш в імені представників п'ятьох Округ висловив признання головному предсідникові У. Дячук і головному секретареві Соханові за добре приготовані матеріяли для семінара, і що їх використають слухачі під час зустрічі з проспектами. Опісля присутні мали змогу почути про враження з участи у Світовому Форумі Українців, що відбувся в Києві від 21-го до 23-го серпня, де саме були присутні У. Дячук і В. Сохан.

Роман Шухевич

(Закінчення зі стор. 2)

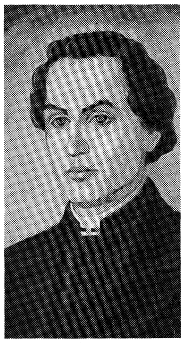
дожити до самостійности України. Залежно від особистих зацікавлень, фантазовано про всілякі важливі державні становища. До розмови включився Чупринка і з питомим для нього „сухим" гумором, накреслив наші перспективи. Він сказав: „Українською самостійною державою керуватимуть передусім ті, хто діє вже тепер в державному совєтському апараті, але залишився щирим українським патріотом. Бо ці особи мають належне вишколення та досвід. Це саме стосується і до найвищих старшин в армії. В українській самостійній державі вони стануть льояльними громадянами своєї держави. Бо воювати за державу, — це одне, а керувати державою — це зовсім щось інше, — говорив Чупринка". І тому для тих, кому доля пощастить дожити до самостійности України, залишаються відкритими хіба такі можливості: лікарі, санаторії, доми старців, доми нервово-хворих тощо.

Шухевич не мав ніколи ілюзій до того, яка доля його чекає. Коли в липні 1944 року Загальний Збір УГВР одноголосно вибрав його Генеральним Секретарем УГВР він сказав таке: „Ми всі вояки УПА і всі підпільники, в тому і я, повністю свідомі, що раніше чи пізніше нам доведеться згинути в боротьбі з брутальною силою. Але запевняю вас, — ми не будемо боятися вмирати, бо, вмираючи, будемо свідомі того, що станемо добривом української землі. Ця наша рідна земля потребує ще багато добрива, щоб у майбутньому виросла на ній нова українська генерація, яка довершить те, що нам не суджено було завершити. Ми віримо глибоко в українське молоде покоління, що прийде після нас..."

БЕЗ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ І КНИЖКИ — НЕ БУДЕ Й УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ!

Маркіян Шашкевич

(Закінчення зі стор. 2)

Маркіян Шашкевич

тонах вживають символіки, яка передає важкі переживання:

„Нависло ясне небо
чорними хмарами,
Тяжкими густі бори
склонились тугами,
Зойкнули дуброви і ліси
застогнали."
(„Сумрак вечірній")

Справжнім шедевром української ліричної поезії Шашкевича є його „Веснівка", у якій він відтворив „образ світлих людських поривань, що їх топчуть і гнітять чорні сили" (М. Возняк). І Франко писав: „Він знав ту тугу, ту зневіру, яка тоді мусіла нападати кожного русина,... і він проклинав її: „Таку долю най то громи тріснуть!". Але не вся його лірика була основана на сумних, жалібних тонах. Перемагають оптимістичні мотиви:

Відкинь той камінь,
що ти серце тисне!
Дозволь — в той сумний
тин
Най свободонька сонічко
заблисне,
Ти не неволі син!...
(„Другові")

Романтизм Шашкевича характеризує національна основа. Його тематика є все оперта на фольклорних зразках, органічно зв'язаних із народним буттям. Часто поет використовує пісенно-романсову форму і тим він започаткував зразки українського романсу („До милої", „Розпука", „Туга за милою"). В його поезії відчувається особливу народну ритміку, яка часом переходить в коломийкову форму. Він майстерно володіє метафорами, алегоріями, якими характеризує тодішню задушливу національно-політичну атмосферу.

„Сонце ясне померкло.
світ пітьма насіла,
Вшир і вздовж доокола
сум ся розлягає..."
(Сумрак вечерний")

Неперевершений зразок ранньої української прози дав Шашкевич у казці „Олена". Ось як поет змальовує образ ватажка опришків Медведюка: „Станув Медведюк піднебесною Чорногорою, барки єго — у Бескидах камінь; дуб — єго правиця; брови єго — як дві чорні хмари; а очі єго — з-під тих хмар дві мовні; а борода єго — ніч темна осіння; а голос єго — грім серед літа; а ступив ногою — земля стогнала; вергся на врага — буй-туром валив".

Треба відзначити Шашкевичеву перекладацьку діяльність. Відомі його переклади сербських, польських та чеських пісень. Замітний є його ритмічною прозою писаний переклад „Слово о полку Ігоревім".

Уся поетична творчість Шашкевича є просякнена щирим патріотизмом. М. Возняк писав: „Шашкевич задумав велике діло: погодженуи висміяну хлопську мову надихати силою духа та й огнем любови, піднести її з занепаду та ввести її в літературу та життя". Шашкевич, на думку І. Франка, вніс в українську літературу нові елементи, які він черпав з народу. Його філософічна і публіцистична лірика є в основі народна. Творчість його — „це заснова справді нової народної школи літературної" — писав І. Франко.

У цьому короткому нарисі неможливо передати повністю велич постаті Маркіяна Шашкевича. Але на підставі цих коротких епізодів із творчости поета можна примінити паралелю до сьогоднішніх часів. Його любов до рідної української мови є гідна наслідування для сучасного і майбутнього покоління. Плекаймо нашу мову, яка перейшла важкий, тернистий шлях в історії нашого народу, бо мова — це основа нашої культури, від якої залежить майбутність Української Нації! Адже писав М. Шашкевич:

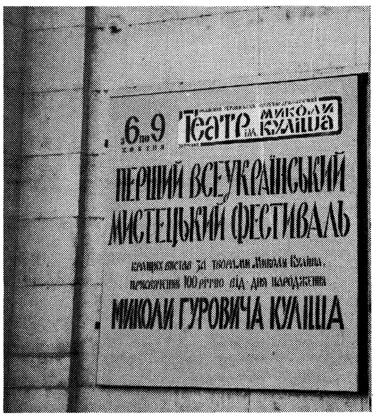
„Чом ся нев встидати
маєм?
Чом чужую полюбляєм?

МІНІСТЕРСТВО БЕЗПЕКИ Росії веде слідство щодо 3,000 працівників державних і недержавних структур, на яких є достовірні дані про їх корупцію. Серед них — керівні працівники органів влади і управління, правоохоронних установ, військовики, працівник центрального апарату міністерства внутрішніх справ Росії, генеральний директор громадського фонду та інші високопоставлені чинники.

В Україні відзначено 100-ліття Миколи Куліша

Науковці Н. Кузякіна і Г. Домницька перед пам'ятником М. Кулішеві, перед школою його імені у селі Чаплинка (Херсонщина), де він народився.

Повідомлення про фестиваль на стіні театру ім. М. Куліша в Херсоні.

Від 8-го до 9-го жовтня ц. р. в Херсоні, близько місця, де народився найбільший український драматург цього сторіччя, Микола Куліш, відбулися наукова конференція та театральний фестиваль, присвячені його творчості. Конференція, яку зорганізувала проф. Наталя Чухонцева, пройшла в Херсонському Державному Педагогічному інституті; у ній брали участь доповідачі з України (Херсон, Харків, Рівне, Львів, Кривий Ріг, Ужгород, Черкаси, Київ), Америки, Канади й Росії. Прочитано 45 доповідей. На пленарному засіданні дослідників творчости Куліша вітали Лесь Танюк (голова Республіканського ювілейного комітету) і В. Чабаненко (заступник представника Президента України в Херсонській області); а доповіді мали проф. Наталя Кузякіна (видатна авторка праць про Куліша), д-р, Лариса Онишкевич (ЗСА) і д-р Ганна Чумаченко (молода дослідниця літератури з Херсону). Комітет конференції видав „Тези наукової конференції" окремою публікацією (102 стор.), а працівники Херсонської обласної наукової бібліотеки (Лариса Андрієнко і Лідія Зелена) підготовили „Бібліографічний покажчик" праць Куліша (50 стор., з описом 455 позицій).

До святкування у Херсоні був включений також театральний фестиваль творів Миколи Куліша. Харківський Державний театр ім. Т. Шевченка поставив „Мину Мазайла" (режисера Анатолія Стародуба та О. Біляцького); Херсонський обласний театр ім. Миколи Куліша дав дві постановки — „І віддай їм заслужене" (базована на п'єсі „97", реж. Анатолій Канцедайло), і „Кошмарні сновидіння Херсонської Губернії". Львівський академічний театр приїхав із виставою „Народного Малахія" (реж. Федір Стригун).

У літературному музеї ім. Горкого (директор Олена Марущак) відбулося відкриття літературних програм, перша з яких була присвячена саме Миколі Кулішеві.

Крім рецитування уривка з „Патетичної сонати" і фортеп'янового сольо, показано відео-програму з Харкова із записами споминів колишніх співробітників Куліша (акторів Черкашина і Хоминої). У цьому ж музеї одна стіна експонатів розповідала про життя і творчість Куліша.

Учасники конференції мали змогу також оглянути село Чаплинки, де народився Микола Куліш, включно з українomовною школою ім. Миколи Куліша. Поблизу, в Каланчацькому районному будинку культури ім. І. Дніпровського, побачили також виставу „Мина Мазайло" місцевого аматорського театру „Тронка" (молодий талановитий режисер Люба Калюжна).

Всі згадані святкування були переведені за допомогою Херсонського обласного управління культури (голова Володимир Чуприна та заступник Валентина Усатюк) товариства „Просвіта", а театральний фестиваль був ще й під спонсорством міністерства культури України та Спілки театральних діячів України.

В Америці, крім двох конференцій, що відбулися в червні ц. р. (в НТШ в Ню Йорку і в Урбані) буде окрема сесія, присвячена творчості Миколи Куліша під час найбільшої щорічної американської славістичної наукової конференції (AAACC) 20-го листопада, у Фініксі, Арізона, (год. 1:30). А в Ню Йорку, 21-го і 22-го листопада, Мистецька студія Лідії Крушельницької вперше в Америці поставить визначний твір драматурга, „Патетичну сонату".

Л. О.

ТУРНЕ „СОКОЛІВ"

Мейплвуд, Н. Дж. — Тут у середу, 18-го листопада о год. 7-ій вечора в Українській церкві св. Вознесіння, 652 Ірвінгтон авеню відбудеться концерт ансамблю „Соколи". Телефон для довідок (201) 763-7644.

Крім Мейплвуду, турне „Соколів" включатиме такі міста: Ню Гейвен, Конн. — 19-го листопада о год. 6:30 вечора в залі церкви св. Михаїла, 565 Джордж вул., тел. (203) 865-0388 та (203) 789-9554; в Виппані, Н. Дж. — 21-го листопада о год. 7-ій вечора в залі церкви св. Івана, дорога ч. 10 і Савт Джефферсон, тел.: (201) 887-3616; в Гартфорді, Конн. — 22-го листопада о год. 2-ій по полудні в Українському Народному Домі, 961 Ветерсфілд авеню, тел. (203) 296-5702; в Джерзі Сити, Н. Дж. — 24 листопада о год. 6:30 вечора в Українському центрі, 90-96 Фліт вулиця, тел (201) 656-7755; в Честері, Па. — 27-го листопада о год. 6:30 вечора в залі церкви св. Духа, 3015 3-тя вул., тел. (215) 494-2350; в Бетлегем, Па. — 28-го листопада о год. 3-ій по полудні в залі церкви св. Йосафата, 1826 Кенмор авеню, (215) 865-2521; в Асторії, Н. Й. — 29-го листопада о год. 2-ій по полудні в залі церкви Чесного Хреста, 29-та вул. та 31-ша авеню, тел. (718) 932-4060.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ 22-го листопада, 1992 р.

Трентон, Н.Дж. Місячні збори Т-ва Запорозька Січ Від. 245 відбудуться в залі Українського Народного Дому при 477 Jeremiah Ave.

Просимо членів прибути на збори. Голова Іван Бойчук секр. Михайло Мартиненко.

●FUNERAL DIRECTORS●